Nr 15

KURYER LITEWSKI

w WILNIE w SOBOTĘ DNIA 20 LUTEGO V. S. 1815. ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Gazeta petersburská, *Poczta Północna*, umieściła z *Petersburga*, d. 6 lutego. „Po ukończeniu wielkiego modelu pomnika, dla obywatela *Minina* i Xiążęcia *Pożarskiego*, znamienity nasz snycerz, Rektor akademii kunsztów, Radzca Stanu, *Martos*, przed odkryciem tego modelu dla publiczności, życzył sobie piérwiéy wystawić go na sąd akademii. Dnia 30 stycznia zaproszeni byli do sali prac jego, nie tylko wszyscy członkowie akademii kunsztów, ale też i inni, w wielkiéy liczbie, mieszkaiący w tuteyszéy stolicy, znawcy i amatorowie sztuk pięknych. Znaydowali się także JWW. Ministrowie krajowego oświecenia i spraw wewnętrznych. Liczba gości była do 60 osób. Obeyrzawszy robotę tę, ze wszech stron z uwagą, w czém ułatwiała możność obracania figury, obecni zgodnie oddali sprawiedliwość talentom i rzadkiéy doskonałości artysty. Kolosalna ta figura, w wielkości swoiéy przewyższaiąca nawet pomnik *Piotra Wielkiego*, we wszystkich częściach swoich naydoskonaléy jest wyrobiona: ściśle w niéy zachowane prawidła rysunku, osobliwie w częściach ciała odkrytych; dobitna wyrazność głow; słowem wszystko w robocie téy przypomina dłóto starodawnych Greków. Uznali widzowie, iż dzieło to czyni zaszczyt artyście, a jego talent w nowém tém dziele nowy przynosi zaszczyt dla oyczyzny naszéy. Spodziéwamy się przyjemną dla czytelników naszych rzecz uczynić, udzielaiąc im niektórych historycznych szczegółów o tym pomniku. Jeszcze w roku 1808, mieszkańcy gubernii niżegorodzkiéy, oświadczyli życzenie, wystawić przed oczy potomków, wielkie i znamienite w dziejach naszych dzieło obywatela miasta *Niżgorodu*, *Kozmy Minina*, i Xiążęcia *Pożarskiego*, przez które ocalili oyczyznę. Zyczyli oni sobie wznieść godny tych mężów pomnik, na tém samém mieyscu, gdzie *Minin* ofiarował ludowi cały swóy majątek, a przykładem swym zapaliwszy współobywateli, prowadził ich pod chorągwie Xiążęcia *Pożarskiego*. JW. Rzeczywisty Radzca tayny, *Alexy* Xiążę *Kurakin*, Minister w tedy spraw wewnętrznych, uczynił w tymże 1808 roku do Cesarza Jegomości przełożenie, względem uskutecznienia tak chwalebnego dowodu uszanowania spółziomków dla tych nieśmiertelnych mężów. Wprogrammacie pomnika projektowano wystawić sposobem uderzaiącym potomków, ową chwilę czasów przeszłych, kiedy *Minin* zgromadziwszy na rynku bogactwa ludu, zachęcał Xięcia *Pożarskiego*, który na usługach oyczyzny i w ciągłych trudach stargał już swe siły, do przyjęcia nad woyskiem dowództwa. Jeden z proiektów Pána *Martosa*, dla dokładnego wyrażenia akcyi, dla żywości położenia i gustu, którego wzorem były naypiękniéysze dzieła starożytności, zwrócił na się uwagę i zasłużył na wybór Jego Cesarskiéy Mości. Figury *Minina* i *Pożarsktego*, takoż płaskorzeźby (bas relief), do pedestału należące postanowiono odlać z bronzu, a sam pedestał dadz z granitu. Summa potrzebna na ten pomnik zebrana została przez subskrypcyą we wszystkich guberniiach *Rossyi*. Szczęśliwa myśl mieszkańców niżegorodzkich, wszędzie z naywiększém ukontentowaniem przyiętą została. W roku 1811, przedsięwzięcie to do kutku przywodzić zaczęto. JW. Radzca tayny *Kozodawlew*, teraźniéyszy Minister spraw wewnętrznych, przykładaiąc się do tego przedsięwzięcia, doniósł Cesarzowi Jegomości o wszystkich szczegółach jego tyczących się. Nayjaśniéyszy Pan rozkazał natychmiast przystąpić do wykonania dzieła; a w przypadku, jeżeliby zbiór subskrypcyi nie wystarczał na zupełne jego wykonanie, niedostatek ten dopełnić ze skarbu, oprócz wyznaczonych już dawniéy, na tenże cel, 20,000 rubli. Pomnik ten, projektowano pierwiéy wystawić w *Nowogrodzie-niższym*, ale ze wszech względów za przyzwoitszą uznano potém wznieść go w *Moskwie*; ze względu zaś na tak rzadką gorliwość mieszkańców niżegorodzkich, postanowiono w mieście ich, jako rodzinnym mieyscu *Minina*, ku pamiątce jego, wystawić marmurowy obelisk; na co wyznaczono część summy ze zbioru na wielki monument. Uskuteczniaiąc to przedsięwzięcie, P. *Martos* rozpoczął swą robotę około końca 1811 roku, ukończył mnieyszy model w połowie 1812 Pamiętne zamieszanie w tym roku nie strzymało gorliwéy jego pracy, dla uwiecznienia dawnego dzieła Rossyan, w celu oswobodzenia oyczyzny od obcego najazdu. W tymże roku rozpoczął on robotę około wielkiego modelu, podług którego ma bydź wylany sam monument. Nakoniec, w przeciągu dwóch lat, ukończył on i ten ogromny model, który wkrótce ma bydź odkryty dla publiczności, i zaraz potym rozpocznie się wielka robota przygotowania bronzu do wylania monumentu podług tego modelu. P. *Martos* zakłada sobie za jednym razem całą uskutecznić robotę, i obie figury ze wszystkiemi do nich należącemi ozdobami w jednéy wylać massie. Co będzie także jedną z osobliwości: gdyż w innych państwach tak ogromne dzieła zazwyczay odlewaią się częściami. Polega on w tém postanowieniu swoiém na wielkim talencie i doświadczeniu ludwisarza, Akademika i Radzcy nadwornego P. *Jefimowa*. Wszystkie te okoliczności podadź do wiadomości rodaków naszych, za tém większą dla siebie mieliśmy powinność, że wielu z nich stało się uczęstnikami jego przez zapisanie ofiary na wzniesienie tego pomnika. Chociaż czasy dzisiéysze tak są bogate w rzeczy, które długo będą zachęcać potomków do stawienia pomników; nie należy jednak zapominać i dzieł dawniéyszych, które wsławiły oyczyznę naszą, i usposobiły do teraźniéyszych i przyszłych dzieł znamienitych.

— Nayjaśnieysza Cesarzowa Jéymość, we czwartek d. 4 t. m., raczyła zaszczycić odwiedzeniem swoiém salę pracy znakomitego skulptora naszego *Martosa*, gdzie oglądała zrobiony przez niego wielki model monumentu dla *Minina* i Xięcia *Pożarskiego*. Piękne to dzieło sztuki zwróciło na siebie uwagę Nayjaśniéyszéy Pani, i zjednało zupełną jéy pochwałę, a łaskę dla artysty. Wielcy Xiążęta i W. Xiężniczka równie raczyli się tam znaydować. O jak chlubna nagroda dla znakomitego artysty, słyszeć pochwałę swego dzieła, od osób nie tylko wysokiego stopnia ale i wielkiéy znaiomości i gustu w sztukach pięknych! JWW. Ministrowie krajowego oświecenia i spraw wewnętrznych, JW Vice Prezydent Akademii kunsztów, Rzeczywisty Radzca Stanu, *Czekalewski*, i sam artysta JW. Radzca Stanu *Martos*, mieli szczęście przyymować Nayjaśniéyszych gości. Cesarzowa Jéymość wielokrotnie powtórzyć raczyła, że dzieło to stanie się chwałą panowania Cesarza *Alexandra*.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

A u s t r y a.

Gazeta wiedeńska, *Oesterreichischer Beobachter*, umieściła z *Wiednia*:

„ *Dnia* 13 *lutego.* Przez rozkaz J. C. K. Mci, pod d. 4 t. m., handel zbożowy z dawnych prowincyy austryackich, do nowo wcielonych kraiów weneckich, *Medyolanu*, *Tyrolu*, pozwolony został, z opłatą cła, i zachowaniem mieyscowych targowych przepisów. Zydzi są od niego wyłączeni, i wywóz za granicę niepozwolony. ”

„ *Dnia* 14 *lutego.* Rozkazem dnia 21 przeszłego miesiąca, zalecono wprowadzić kodex cywilny austryacki do *Illiryi*, *Tyrolu*, *Gorycyi*, *Istryi*, *Fiume*, *Voralbergu*, &c. w dniach, w tymże rozkazie oznaczonych. ”

„ *Dnia* 15 *lutego.* Lord *Castlereagh*, Sekretarz Stanu K. Jmci *Brytanii W.*, stosunków zewnętrznych, dziś rano opuścił tutéyszą stolicę, udaiąc się na powrót do *Londynu.* ”

Gazeta paryzká, *Journal des Debats*, z *Wiednia*, d. 21 stycznia: „ P. *Humboldt*, minister pruski, podał do kongressu nowy proiekt konstytucyi dla *Niemiéc*, ze 142 artykułów złożony. — Pomiędzy woyskami, składającémi teraźnieyszą załogę tutéyszéy stolicy, znayduią się 4 bataliony grenadyerów włoskich: postawá ich prawdziwie żołnierská, i bardzo piękná: były oné częścią gwardyi włoskiéy. Osobliwszém zdarzeniém, dawnieyszy Wice-Król włoski tu się znayduie; kroku on nie może uczynić, żeby go nie spotykali woyskowi, którzy przed kilką miesiącami byli w jego gwardyi. — Sprawa rozwodu Arcy-Xiężny *Maryi Ludwiki* jeszcze nie jest ukończoną: mówią, iż władzca *Elby* wielkié w tém czyni trudności. ”

Z téyże gazety, wyciąg listu z *Wiednia*, pod 22 stycznia: „ Co dzień się zmnieysza liczba powątpiwaiących o tém, że pokóy będzie wypadkiem kongressu. Zapewniaią, że Cesarz *Alexander* powiedział: iż w *Wiedniu* zabawi tylko dla obchodzenia rocznicy urodzin Cesarza *Franciszka* (12 lutego), i że następnego dnia wyjedzie, gdyż okoliczności nie wymagaią tu jego obecności. Wnoszą z tego, że Monarchowie już się ugodzili z sobą, przynaymniéy względem *Saxonii*, *Polski* i *Włoch.* — Osoby, celujące światłem w monarchii austryackiéy, tak rozumieją, że zdobycia nasze we *Włoszech*, będą na przyszłość tworzyć królewstwo, podobnie jak *Czechy* i *Węgry*, które są państwami wzajemnie niepodległemi, chociaż pod jednym zostaią monarchą. — Xiążę *Sasko-Cieszyński*, ciągle tu bawi, i nie pojedzie na spotkanie króla *Saskiego*, który już nie przybędzie do tutéyszéy stolicy. Tak przynaymniéy, dzisia tu utrzymuią, za rzecz ostatecznie postanowioną. Nie ręczam WP. bynáymniéy, że te *ostateczné* postanowienia, do 15 lutego, nie odmienią się jeszcze trzy, cztéry razy.

Taż gazeta, z *Pragi*, (*w Czechach*), d. 23 stycznia: „ Wiele osób z familii króla *Saskiego*, zaymuią tutéyszy zamek, a żyią w náywiększém ukryciu, i nikogo nie przyymuią. Zdáją się tém pocieszać, że też samé zasady, które pokonały *Napoleona*, zabezpiéczą dla Nayjaśnieyszéy głowy ich rodu, państwo jego naddziadów. Podróżni jednak i liczni gońcy, którzy ciągle przez naszé jadą miasto, nie raz ich przerażaią wiadomościami.

Korrespondent hamburski, umieścił list z *Wiednia*, pod d. 3 lutego: „ Wyjazd Lorda *Castlereagh*, ma nastąpić 7 lub 8 t. m. Około tego czasu sprawa *Polski* i *Saxonii* ma bydź ostatecznie rozstrzygnioną. — Ludzie naięci do posługi panów cudzoziémskich, tudzież kucharze do kuchni w zamku użyci, i inni służący, na wszelki przypadek, jeszcze na trzy miesiące zamówieni zostali. — Mówią, iż dóm *Orański*, odstępuie wszystkich swych posiadłości w *Niemczech*, które, za pewném dlań wynagrodzeniem, należéć mają do massy krajów rozrządzać się mogących. Za xięztwo *Westfalskie*, które dla *Pruss* zostało prze-

znaczone, xięztwo *Darmstadskie*, ma otrzymać wynagrodzenie na lewym brzegu *Renu.* ”

Tenże Korrespondent, z *Wiednia*, pod d. 6 lutego: „ C. Jmć austryacki jest nieco słaby; i z téy przyczyny Xiążę *Wellington* nie otrzymał jeszcze audyencyi. Z przybycia sławnego tego angielskiego wodza i polityka, należy się spodziewać naypomyślnieyszych wypadków. *Angliia*, która teraz z *Francyą* nayściśléy jest połączona, i z *Prussami*, ze względu na *Belgium* i lewy brzeg *Renu*, spólny ją wiąże interes obrony, a chociaż z *Austryą* teraz, jak i dawniéy, w naylepszém jest porozumieniu, równie jednak prawdziwey pomyślności i wielkości dla *Rossyi* życzyć też musi, a tém samém, przez to połączenie stosunków między cztérema głownemi mocarstwami lądu, powołaną iest szczególniey do przyięcia między niemi pośrednictwa, i większy ma w tém interess, aniżeli inne mocarstwa, iżby pokóy utrzymać i stałym go uczynić. — Utrzymuią, iż Lord *Castlereagh*, d. 12 t. m., ztąd wyjedzie. Spodziewaią się, iż do tego czasu sprawa *Polski* i *Saxonii* ostatecznie rozstrzygnioną i ukończoną zostanie. Chociaż żadnego dotąd ogłoszenia urzędowego o tém nie masz, jednakże, nikt z pilnie uważaiących, nie może już wątpić o głównych wypadkach. Większa część Xięztwa Warszawskiego dostanie się pod panowanie rossyyskie, a granica państwa rossyyskiego, zbliży się w małéy odległości, do *Frankfortu* nad *Odrą*, *Wrocławia*, *Otomunca*, i stanie się sąsiedzką, tak z północnemi, jako i z południowemi *Niemcami.* — Rozumieią, iż, do ostatnich dni maja, kongres działania swoie ukończy. ”

Tenże *Korrespondent* umieścił z innego listu, z *Wiednia*, w teyże dacie: „ Przybycie Xięcia *Wellingtona* naymocnieysze sprawiło tu wrażenie, spodziewaią się po jego wpływie naypomyślnieyszych skutków w interessach. Xiążę *Wellington* zastąpi na Kongressie mieysce Lorda *Castlereagh*, którego bytności w *Londynie* okoliczności parlamentowe wymagają. Sposób myślenia, we względzie politycznym, tego Xiążęcia, zdaie się łączyć ducha narodowości angielskiey z niemiecką, a obecność tu jego zdaie się bydź dla *Pruss*, nayprzyiemnieyszą. Żyie on tu bardzo skromnie; zaiechał na mieszkanie do prywatnego domu; zaprosił się sam na obiad do tuteyszego bankiera P. *Leopolda Herz*, gdzie się wkrótce zebrało wiele znakomitych osób; Xiążęta, *Talleyrand*, i *Metternich* znaydowali się między niemi. Na drugi dzień odwiedzili go znayduiący się tu Monarchowie, Ministrowie i Jenerałowie. — Oczekuią w tych dniach ostatecznego zakończenia interessów *Saxonii*; idzie tylko o wyznaczenie pewnéy liczby dusz, względem któréy nie nastąpiła jeszcze zupełna zgoda. Prussy otrzymuią znaczne kraie nad *Renem*, które w tym czasie zdaią się bydź dla nich ważnieyszą, od wszelkich innych, posiadłością, i dla tey przyczyny *Prussy* nie chciałyby na chwilę kłaśdź iéy na szalę z innémi. ”

Gazeta, *Journal de Francfort*, z *Wiednia*, pod dniem 3 lutego: „ Rozeszła się pogłoska, która może bydź podobną do prawdy, że całe woysko austryackie od 15 t. m. má stanąć na stopie pokoju.

F r a n c y a.

Korrespondent hamburski, donosi z listu otrzymanego z *Paryża*, pod d. 7 lutego: „ Monitor dzisieyszy umieścił, co następuje:

„ Florencyá, dnia 25 stycznia.

„ Z *Rzymu* żadnych nié mamy wiadomości. Ostatnią poczta nie przyszła. Zapewniają, iż *Rzym* przez woyska *neapolitańskié* opasany został, które nawet miały postanowienié wéyśdź do miasta. Mówią o wydanéy odezwie przez Króla *Joachima.* Czyli ona jest rzetelną, czy tylko dziełem niektórych, źle myślących? Bynáymniéy o tém nie wiémy. Tchnie ona, jak mówią, duchém buntowniczego zuchwálstwa, a *Murát* uważá jeszcze Papieża tylko za Biskupa Rzymskiego. Król przywłaszczyciél, którego

żaden człowiek mieć nie chce, którego prawi monarchowie i ludy w równéy mają pogardzie, odważá się monarszé, Papieżowi, zaprzeczać świętości praw jego, i własnąż ręką na papiezką tárga się koronę. Jest to zbrodnia, któréy nie dopuszczą mocárstwa. Zyjemy w czasie, kiedy *Europa* do dawnégo powróciła porządku, i kiedy ludzie, których niegodziwe wyniesienie, tylko się na wywróceniu porządku rzeczy zasadza, do pierwszego stanu swojego wróceni zostali."

„Przeszłey nocy, Xiążę *Caramanica*, audytor neapolitańskiey Rady Stanu, przejeżdżał tędy do *Wiednia*, dokąd nader ważné powiózł depeszé. Wątpimy, iżby oné usprawiedliwić mogły postępki jego pana."

Táż gazeta z innégo listu z *Paryża*, teyże daty: „Dzisiéyszá gazeta, *Journal des Débats*, pod d. 6 t. m. zawiera, następuiącą wiadomość: „Dzisieyszego wieczora powszechná rozeszła się pogłoska, że 20,000 ludzi neapolitańskiego woyska do *Rzymu* weszło. Dodają jeszcze, że Papieża nie ma już w stolicy swojéy, i że *Joachim Murat* z *Neapolu* nie wyjechał. Mamy sobie za obowiązek donieść, że listy prywatné ze *Włoch* północnych, naymniéyszéy nie czynią wzmianki o tych osobliwszych wiadomościach."

Korrespondent hamburski, z *Paryża*, pod d. 4 lutego donosi: „Oprócz pogłoski, że Król neapolitański z woyskami swémi wszedł już na ziemię państwa kościelnego, żadnéy późnieyszéy nie mielismy o tém wiadomości. Tym czasem pewná jest, że Król ten domagá się od Papieża satysfakcyi w wielu rzeczach. *Lucyan* i *Ludwik Bonaparté*, szwagrowie *Murata*, mieli się za pośredników ofiarować. — Wczora umarł tu znajomy jenerał *Nansouty*. — Gdy order *Legii honorowéy* tak wielką poniósł stratę w uposażeniach swoich, które w odpadłych znáydują się krajach, przeto członkowie legii za rok 1814 połowę tylko otrzymują pensyi, oficerowie zaś, kommandorowie, &c. tylko część czwartą. — Sławny malarz *Isabey* jest teraz w *Paryżu*, i pracuje nad obrazem wystawującym kongress, czyli, nad portretami 20 na nim znaydujących się ministrów."

Tenże *Korrespondent*, z *Paryża*, dnia 7 lutego: „Podług ostatnich wiadomości z *Rzymu*, żadné tam gazety, ani pisma drukowane nie mogą bydź wydane, bez udzielnego pozwolenia ministra sekretarza stanu. — Jeszcze d. 10 grudnia Gubernator jeneralny, hrabia *Vaugerand*, na fregacie *Duchesse d'Angouleme*, wysiadł na wyspę *Martynikę* i z wielką radością mieszkańców był przyjęty. We dwa dni po tey fregaty przybyciu, zawinął tamże okręt liniowy *Marengo*. — Porta Ottomańska podaje wskrzeszenie rzeczypospolitey *Raguzańskiéy*. — Z *Bruxelli* donoszą, że kordon departamentu *Dyle*, do dalszych rozkazów, zamknięty został. — P. *Marchmayer*, kupiec z *Archangelu*, od którego jeńcy francuzcy wielkiey doświadczyli ludzkości, otrzymał ozdobę legii honorowéy."

Gazeta berlińska z *Paryża* d. 6 lutego: „Monitor obszerny umieścił opis balu, który d. 2 t. m. przez Xięcia *Berry* w Tuilleryach był dany. Ukazali się między innemi, jako wędrowni śpiewacy, jeden *Troubadour* z dwiema towarzyszkami; śpiewali oni kantatę do któréy P. *Dupont* text, a P. *Boyeldieu* muzykę ułożył. — Król, Jenerał Leytnanta *le Courbe*, w nagrodę wierności jego i zasług, Hrabią mianował. — Uważają, iż od czasu ustanowienia nowego prawa celnego, żadne towary osadowe z Anglii do Francuzkich portów nie przyszły. — z *Neapolu* donoszą, że Król d. 14 stycz. odprawił wielką radę stanu, na którą wszyscy Ministrowie wezwani byli i raz pierwszy znaydowała się Królowa — Xiąże *Rovigo* (*Savari*) otrzymał pozwolenie do *Paryża* powrócić; ukazał się on też u Dworu, gdzie zapewne dobrze był przyjęty, przez wdzięczność, za udzielenie niektórych pożytecznych wiadomości."

Gazeta paryzká, *Journal des Debats*, donosi z *Paryża*, pod 31 stycznia: „Baron, *Viel-Castel*, dowódzca naczelny gwardyi narodowéy *wersalskiey*, został od króla upoważniony do noszenia ozdoby Komandora orderu *Korony*, udzielonego mu od króla Bawarskiego. — D. 22. t. m., Król mianował kawalerem legii honorowéy P. *Lucas*, medyka Xiężney *Angouleme* Inspektora wód w Vichy.

Taż gaz. z *Paryża*, d. 1 lutego: „Podług kalendarza królewskiego, ciało dyplomatyczne francuzkie, przy dworach zagranicznych składa się z następuiących osób: Rzym, P. *Cortois* de *Pressigni*, Biskup *St. Malo*, Poseł nadzwyczayny w Rzymie. — Hiszpaniia. Xiążę *Laval Montmorency*, Poseł w *Madrycie* — Obie Sycylie, Hrabia *Narbonne*, Minister Pełnomocny w *Palermie*. — Angliia: Hrabia de la *Chastre*, Poseł w Londynié. — Austrya, P... Poseł w Wiedniu. — Bawarya: P. *Julius* de *Polignac*, Poseł nadzwyczayny i minister pełnomocny w Monachium. — Baden: Hrabia de *Montzelum*, Rezydent. — Daniia: Margrabia de *Bonnai* Minister Pełnomocny w Kopenhadze — Stany Zjednoczone, P. *Serrurier*, Minister Pełnomocny w *Washingtonie*. — *Hamburg*, P. *Bourvienne*, sprawuiący interessa. — *Hannower*: Hrabia la *Tour-Maubourg*, sprawuiący interessa. — Portugaliia: ... — Zjednoczone Niderlandy: Hrabia la *Tour-Dupin-Gouvernet*, Minister pełnomocny w *Hadze*. — Prussy; Hrabia de *Caraman* poseł nadzwyczayny i minister pełnomocny w Berlinie. — *Rossya*: Hrabia de *Noailels*, Poseł w *Petersburgu* — Sardynia: Margrabia d'*Osmond*, Poseł w *Turynie*. — Szwecya i Norwegiia P. *Chateaubriand*, Minister pełnomocny w *Sztokolmie*. — Szwaycary, Hrabia *August Talleyrand*, minister pełnomocny przy związku Szwaycarskim w *Bernie*. Turcya: Margrabia de *Rivierre*, ambassador w Konstantynopolu. — *Wittenberg*: Hrabia *Trogost*, Poseł nadzwyczayny i minister pełnomocny w Studgardzie — *Frankfort* nad *Menem*, Hrabia *Salignac Fenelon* sprawuiący interessa.

Sztab Główny woyska. — *Monseigneur*, brat królewski, Pułkownik jeneralny Szwaycarów. — Xiążę *de Condé*, wielki mistrz domu królewskiego, Pułkownik jeneralny piechoty liniiowéy. — Xiążę *Angouleme*, admirał Francyi, Pułkownik jeneralny Kirysyerów i dragonów. — Xiążę *Berry*, Pułkownik jeneralny strzelców i proporców. — Xiążę *Orlean*, Pułkownik jeneralny huzarów. — Xiążę *Bourbon*, Pułkownik jeneralny piechoty lekkiéy. (daléy następuią Marszałkowie, ob. Nr. 14 Kur. Lit.; po nich inspektorowie popisów.)

A n g l i a.

Gazeta berlińska donosi z *Londynu* pod dniem 3 lutego: „Wczora przybył tu goniec stanu z *Wiednia* przez *Hollandyą*. Między innemi doniósł on o bliskim przyjeździe Lorda *Castlereagh* — Pogłoski o odmianach w ministeryum nie maią pewności — Xiąże *York* niedawno miał długą rozmowę z Lordem *Bathurst*, i miał mu oświadczyć nieukontentowanie za nieprzyzwoite rozdzielenie ozdób orderu *Łaziennego*. Mówią, iż więcey 6,000 osób dopominało się tey ozdoby — Dwór Madrycki taką opłatę od towarów Angielskich naznaczył, która równa jest prawdziwemu zakazowi — *Morning-Chronicle* zwraca uwagę na obfite źródła, które się *Anglikom* w *Ameryce* południowey nastręczaią. Handel Brytanii Wielkiey we dwoie tam zyszcze, co przez pokóy i konkurrencyą innych narodów handluiących w *Europie* traci — Podług ostatnich wiadomości przybyło już 18 okrętów Francuzkich kupieckich do *Gwadalupy* — *Martynika* 9, a *Gwadalupa* 14 grudnia *Francuzóm* oddane zostały.

Taż gaz. z *Londynu* d. 7 lutego: „Pojutrze d. 9 lutego zgromadza się Parlament. Powszechne jest mniemanie, że Ministrowie starać się będą o jego przedłużenie do kilku tygodni, w nadziei, że Kongres Wiedeński zrobi tymczasem postanowienia, które Rząd i Parlament, we względzie na przyszły stan *Europy*, zupełnie będą mogły zaspakajać. Nadchodzące posiedzenie będzie jedném z nayważnieyszych w rocznikach Parlamentu. Kongres Wielkich Eu-

ropy Mocarstw, zgromadzony w celu ugruntowania niepodległości *Europy*, zasadzaiącey się na nowym sił podziale; traktat pokoiu między *Angliią* i *Ameryką*; oświadczone życzenie niepodległości *Ameryki-Południowey*: są przedmioty polityczne, któremi Parlament ma się zatrudnić. — Potrzeba uchwalenia nowych kosztów, ieżeliby pokóy świata zabezpieczony niebył; albo zmnieyszenie podatków na dwódziestoletnią woynę, ieżeliby pożądany pokóy powszechny nastąpił; zastąpienie podatku od dochodów (przeciw któremu powszechne życzenie narodu tak wyraznie się oświadczyło) przez podatek innego rodzaiu; wynalezienie lepszego systematu ekonomicznego, dla stopniowego wyprowadzenia *Anglii* zpod ciężaru długów, który w każdym innym kraiu, gdzie kredyt nie na tak mocnych zasadach iest oparty, mógłby wielkie zamieszanie sprawić: oto są przedmioty administracyi, które Parlament ma urządzić. Niewątpimy, że on w teraźnieyszém zdarzeniu nowy da przykład właściwey sobie energii i iedności patryotyczney, których oczekiwać od niego tak słuszne mamy prawo.

Na pogłoskę względem odmiany Ministrów, gaz. *The Courier* następnemi odpowiada słowy: „Możemy i powinniśmy czytelników naszych raz na zawsze upewnić, iż Rząd, który 20letnią woynę tak chwalebnie ukończył, w sercach Monarchów i ludu mocną i trwałą zapewnił dla siebie posadę. Przeciwnicy Rządu w Izbie wyższey znaydą Lorda *Liverpool*, gotowym do ich powściągania, a Lord *Castlereagh* w Izbie Niższey tak go będzie wspierał, że inne partye przekonaią się o słabości swoiey.”

Gazeta *Courier de Londres*, donosi z *Londynu* d. 7 stycznia: „Doniesienie o stanie zdrowia J. K. Mci pod d. 4 t. m., w następuiących jest wyrazach: „Król ciągle w dobrém jest zdrowiu; ale od ostatniego doniesienia nie miał tak stałey spokoyności jak w miesiącach przeszłych.” — Xiążę Regent jutro ma powrócić z *Brigthon*. — Ostatniego piątku odprawiła się wielka rada gabinetowa w biórze spraw zewnętrznych. Natychmiast po zakończeném posiedzeniu, które trwało do 3 godzin, wysłano gońca stanu na ląd. — Od zboża zagranicznego, które przychodzi do portu londyńskiego, tak wielką postanowiono opłatę, iż wyraźnemu zakazowi równać się może. — P. *Canning* mieszka teraz w *Lizbonie* w domu Króleskim, który się styka z klasztorem, bardzo piękną bibliotekę i ogród maiącym. Handel w tey stolicy, bardzo opieszale idzie: szczególniey towary amerykańskie mały tam maią odbyt.

Gazety, któreśmy z lądu otrzymali, dochodzą do d. 4 t. m., ale żadnych nie przyniosły wiadomości pewnych, o wypadkach działań Kongressu. W jednych czytamy: iż pewne mocarstwa bardzo się teraz mało opieraią widokóm *Pruss* względem *Saxonii*, i że do odmiany téy przyczyniła się trudność dostatecznego *Pruss* wynagrodzenia; w drugich, że wielkie mocarstwa mniey się teraz zgadzają względem głównych punktów, w czém nowe podano proiekta, i długi czas musi spłynąć na układach. Tymczasem w *Prusiech*, *Austryi* i *Włoszech* okazuią się poruszenia woysk, których cel niewiadomy. W prowincyach *Illiryyskich* liczne jest woysko Austryackie, które zdaie się bydź utrzymywane w rezerwie, dla działania podług okoliczności, i że póydzie do *Włoch*, jeżeliby chmura, grożąca tey piękney ziemi, nie prędko się rozeszła. Dwa regimenta włoskie, które szły do *Węgier*, popełniły w *Trydencie* wiele nadużyć i oświadczyły się, iż nie wyydą z tego miasta, tylko dla służenia pod chorągwiami *Włoch niepodległych*. Z drugiey strony domaganie się Króla *Joachima Murata* części państwa kościelnego, i odwołanie się Oyca ś. do mocarstw, zdaią się zapowiadać wypadki, które mogą odmienić postać rzeczy. Mówią, że *Austrya* co-

fa swe wsparcie dla *Murata*, a przyrzeka tylko przeciwko niemu nie działać. W takim przypadku dawnieysze jey zaręczenia staią się dla niey nie obowiązuiącemi, a stałość dworu rzymskiego przypisuią wiadomości, jaką on odebrał, o nastałey odmianie w postanowieniu Cesarza Austryackiego.”

Gazeta, *Journal des Débats*, z *Londynu*, d. 27 stycznia: „Listy z *Hiszpanii* donoszą, że P. *Canning* posłany do *Portugalii* na Wice-króla, a Lord *Beresford* na dowódzcę naczelnego.”

„*Dnia 30 stycznia*: Ministrowie wielkie czynią przygotowanie na zbliżające się posiedzenie Parlamentu. Żywych spodziéwamy się rozpraw i wielkiéy niezgody. — P. *Fisher* goniec stanu został ztąd d. 27 t. m., wysłany z depeszami do Lorda *Castlereagh*. — Nie było dziś zgromadzenia na giełdzie, jako w rocznicę męczeństwa króla *Karola* I. — P. *Hase* uwiadomił bankierów, iż kanclérz skarbu, wezwie ich na dzień jutrzéyszy, dla rozmówienia się względem nowey loteryi.”

W ł o c h y.

Gazeta wiedeńska, *Oesterreichischer Beobachter*, umieściła ze *Włoch*, co następuie:

„Król Sardyński, Hrabiego *Cezara San Martino d'Aglie*, który już od lat 15 Rezydentem J. K. Mci w *Londynie*, późniéy ministrem pełnomocnym był mianowany, wyniósł teraz do godności nadzwyczaynego Posła i ministra pełnomocnego przy dworze J. K. Mci *W. Brytanii*, i ozdobił orderem śś. *Maurycego* i *Łazarza*. — Kardynał Arcy-biskup genueński, przed wyiazdem swoim do *Turynu*, wydał list pasterski, w którym, pochwaliwszy rostropność i wierność rodaków swoich, jaką w tylu zmianach rządu okazali, wzywa ich do wierności i życzliwości dla teraźniéyszego ich monarchy. — Wszyscy deputowani genueńscy, w *Turynie*, mieli podczas piérwszéy audyencyi czarne aksamitne suknie, które są dawnym stroiem gallowym Genueńczyków, á teraz za pozwoleniem królewskim iest ich ubiorem dwornym. — Siedmnastu kandydatów prawa, którzy za przeszłego rządu w *Rzymie*, otrzymali godność doktorską, nowemu poddadź się musieli examinowi, na którym szczególniéy z prawa kanonicznego pytani byli. — W. Xiążę *Toskański*, po dwumiesięcznym pobycie, z całą swoią familiią w *Pizie*, d. 26 stycznia do *Florencyi* powrócił. — Donoszą z *Rzymu*, że przybyły tam angielski naczelny dowódzca siły zbroynéy na morzu środziemnym, Lord *Will. Bentink*, d. 22. stycz. miał długą audyencyą u Papieża, a d. 26, na powrót do *Florencyi* wyiechał (tém samém nie do *Neapolu*, jak się spodziewano). — Mieszkaiący teraz w *Rzymie*, usunięty od tronu król sardyński, *Karol Emanuel* IV., celem oddania się zupełnie modlitwie, i dla przepędzenia reszty dni swoich na ćwiczeniach duchownych, przeniósł się d. 25 stycz. do nowicyatu jezuickiego.

Gazety paryzkie donoszą, iż się rozeszła pogłoska w *Rzymie*, że Hrabia *St. Leu* i Xiążę *Canino* (*Ludwik* i *Łucyan Bonaparté*) wyiadą do *Neapolu*, gdzie maią bydź pośrednikami w nieporozumieniach, jakie zaszły między dworami papiezkim i neapolitańskim. — W niedzielę d. 22 stycz. był wielki zjazd u dworu neapolitańskiego, przedstawiano znowu wielu znakomitych *Anglików*. Przyymował téż Król deputacyą z xięztwa *Benewentu*, która złożyła K. Jmci hołd poddaństwa, uszanowania i wdzięczności imieniem mieszkańców tego xięztwa. — Gazeta paryzka, *Gazette de France*, pisze: Wiadomości z *Korfu* są bardzo zasmucaiące. Miasto to, które w ostatnich czasach przez handel w tak kwitnącym znaydowało się stanie, zdaie się teraz bydź tylko twierdzą, w któréy się zamykaią Anglicy: między nimi, a mieszkańcami panuie, równie jak na wszystkich siedmiu wyspach, ciągła niezgoda. W *Zante*, zaszły rozruchy; lud prawie zupełnie handlu pozbawiony, opłacać podatków

Pozwala się drukować—Z. Niemczewski P. Członek Komitetu Cenzury. W Drukarni Dyecezalney u XX. Missyonarzów.

nie może. Zaniechano już przedsięwzięcia, formowania angielsko-jońskich regimentów."

Gazeta łondyńska, *Courier de Londres*, z *Wenecyi*, d. 13 stycznia: „Konsul rossyyski w *Wenecyi* przybył wczora do tutéyszego miasta. — Umarł tu Pułkownik *Jerzy Contieri*, maiąc wieku lat 100 i 1 miesiąc; nigdy w życiu, a nawet przed śmiercią, nie chorował."

Taż gazeta, przez *Francyą*, z *Neapolu* pod 14 stycznia: „Król prezydował wczora na radzie nadzwyczaynéy, na którą wezwani byli wszyscy ministrowie, i, co jest rzeczą nadzwyczáyną, piérwszy raz na téy radzie znaydowała się królowa: rada trwała przez 6 godzin. Musiały na niéy bydź roztrząsané rzéczy, któré náymocniéy i szczególniéy rząd obchodzą. Rozeszła się pogłóská, że *Austryá* przymuszoną była do tego, aby dała zaręczenie królowi naszemu, i, jeżeli nie będzie zaczepnie przeciw niemu działać, przynáymniéy zostanie uwolnioną od dotrzymywania z nim przymierza. Musiál dwór *Rzýmski* miéć wiadomość, o jakiéy w tém odmianie, kiedy z taką surowością okazał się przeciw dworowi neapolitańskiemu, który, we dwóch náymniéy dniach, może opanować to wszystko, cokolwiek Oyciec ś. dzisia posiada. Rozumieią, iż Oyciec ś. wkrótce pożałuie postępku swego, względem naszego dworu i oficerów, których zamknąć kazał w twierdzy *ś. Anioła*. Utrzymuią także, że już wydane zostały rozkazy weyścia do *Rzymu*. Ale razem, nie można się spodziewać, żeby nowy zamach na świętą osobę náywyższego biskupa, nie pobudził wkrótce wszystkich *Europy* narodów do zemsty; a król *Joachim* żeby się nie stał piérwszy ofiarą popędu swego, że się chwycił oręża. W rzeczy saméy, wszystkie te okoliczności odnawiaią niejako w pamięci upadek *Napoléona*.

U dworu wielka panuie niespokoyność, którą próżno chcą przed publicznoscią ukrywać, a we wszystkich klasach skłonność do odmian, które mogą bydź początkiem stosunków naszych z innémi rządami."

Korrespondent hamburski, z *Porto-Ferajo*, d. 22 stycznia: „Ciągle utrzymuią, że *Napoléon* nie długo już tu bawić będzie. Do *Anglików*, którzy nie dawno u niego byli, powiedział: „Od kilku lát dałem poznać zamysł móy widzenia *Londynu*. Nie dopuszczono mi tego. Więcéy jednak teraz, jak kiedykolwiek o tém myślę: obaczymy się z sobą w *Londynie*."

NIDERLANDY ZJEDNOCZONE.

Gazeta *Korrespondenta hamburskiego*, umieściła list z *Hagi*, pod d. 9 lutego: „Naszá wczorayszá gazeta nadworná zawiera, co następuie: „Jestesmy upoważnieni donieść, iż artykuł z gazety *Morning Chronicle* pod d. 3 t. m., któryśmy w ostatnim numerze gazety naszéy, o intrygach w *Sztokolmie* umieścili, zupełnie iest fałszywy. Młody oficer gwardyi szwedzkiéy, nazwiskiem *Piper*, tam się zastrzelił, a to z przyczyny zupełnie prywatnéy."

Gazeta londyńska, *Courier de Londres*, z *Bruxelli*, d. 28 stycznia: „Od kilku dni, wszystkie woyska pruskie na lewym brzegu *Renu*, są w poruszeniu, zkąd wnosimy, że o losie tego kraiu już postanowiono. Nayweiększa ich część *Ren* przechodzi, inne zaś odmieniaią stanowiska. Bataliony piesze opuściły *Arlon*, *Luxemburg* i *Ardennes*, udaiąc się ku *Roer*. Równeż poruszenia zachodzą około *Treviru*, *Koblencu*, i *Andernach*, co zdaie się bydź rzeczą bardzo osobliwą w teraźniéyszéy porze roku. Mówią, iż liczny korpus pruski, stanie kwaterą między *Renem* i *Lahn*, i że będą się zgromadzały magazyny dla tychże woysk potrzebne. Wszystkie te okoliczności odnowiły pogłoskę, że rząd jeneralny belgicki otrzyma wkrótce znaczne powiększenie kraiu; spodziewamy się także posiadać miasto *Leodyum*."

WIADOMOSCI ROZMAITE

Pisma publiczne doniosły, o lesie, który w czasie ustępu morza, między brzegami *Normandyi* i *Anglii*, w morzu znaleziono. Późniéy na pobrzeżach hrabstwa *Sussex*, około grobli *Pewenseas*, podobnąż znaleziono osobliwość. Dostrzeżono tam w piasku drzewa, które wszystkie prawié mają korzenié, i trzymaią się pionowie do posady swojey: niektóré na 4, lub 5 stop nad ziemię się wznoszą, inné są ucięté, albo, zdają się raczey pędem wód bydź ułamane. Są oné z rodzaju drzéw, które rosną w lasach hrábstwa *Sussex*, po większéy części dęby i brzoza. W czasie wezbrania się morzá, ów dáwniéyszy las bywa na 10 lub 12 stóp pod wodą. Ziemia tám musiała niegdyś mocnému uledz trzęsieniu: w dzisieyszym stanie swoim mogłaby oná tylko morskié wydawać rośliny. Całé to pobrzeże pokrywá samá trzęsawica; a było niegdyś pobytém wód morskich, którym, po ich ustąpieniu ztamtąd, wielkiémi teraz nakładami nie dopuszczá się powrotu do dawnego łożyska. O cztery tylko mile (*zapewne angielskie, których na 1 stopień Rownika liczą 69,14*) na otaczających wzgórkach teráz się lás znayduje. Podług starodáwnego podania: lás ten morski złączony był niegdyś z lądém; a tém sámém i z brzegami *Francyi*: a gdy wody océanu od lądu oderwały *Angliią*, i wyspę z niéy utworzyły, w głębi ich utonąć musiała ziemia, na któréy lás się ten znaydował; a może trzęsienié ziemi, albo inna jaka gwałtowna rewolucyá odmianę tę zrządziła. (*Oestr. Beob.*)

---

1. Kommissya za Naywyższym Ukazem dla rozpoznania długów i maiątków byłych Litewskich Hetmana i Podskarbiego Ogińskich, w Mieście Wilnie ustanowiona, postanowiła wszystkie dobra pod oney administracyą będące, jako to: Hrabstwo Iwieyskie z Folwarkami Krąssowszczyzna, Galimszczyzna, Rembekowszczyzna i Chowanszczyzna, w Gubernii Wileńskiey Powiecie Oszmianskim, — Dobra Indurę, Folwark Hlibowicze w Gubernii i Powiecie Grodzieńskim, — Folwark Opol w Powiecie Kobrynskim, — Folwark Wielanów w Brzeskim Gubernii Grodzieńskiey — Dobra Czarna w Powiecie Wileńskim, — Folwark Zapole w Powiecie Pińskim Gubernii Mińskiey, — Folwark Skaudacie w Powiecie Telszewskim Gubernii Wileń. — i Daubiszki w Pcie Szawelskim, przez nową licytacyą w arędę wypuścić i do tey przez potroyną publikatę w Kuryerze Litew. umieszczoną wezwać życzących też dobra arędować; a do uzupełnienia takowey licytacyi naznaczaią się trzy termina, toiest: pierwszy dnia 20 marca, drugi dnia 15 aprila, a trzeci ostatni dnia 24 aprila bieżącego roku — 1815.

Urban Jazdowski Prezydent Ziem. Wileń. Kommissarz.

---

1. Excerpt processu z Protokułu Potocznego Ziemskiego Ptu Wileń. w dacie niżey wyrażoney zaniesionego i tegoż czasu pod pieczęcią Ziemską Ptu Wileń iest wydan.

Roku tysiąc osmset piętnastego miesiąca februaryi siedmnastego dnia.

Przed aktami Ziemskiemi Ptu Wileńskiego, stawaiąc obecnie Starozakonny Zysking Jankielowicz Lipszytz, powierzony od całego Gminu Szawelskiego process poniższy wpisać do Protokału, podał w wyrazach takowych — Process Imieniem Star. Zyskinda Jankielowicza Lipszytza Obyw. Szawelskiego, przeciwko Starozakonnemu Jankielowi Hirszowiczowi Wanburgowi Obyw. Szawelskiemu Aktorowi, a Star. Izraela Abrahamowicza Gordona Obywatela Wileń. super arbitra będącego, w rzeczy oto: iż w roku idącym tysiąc osmset piętnastym januaryi dwódziestego szós[illegible] dnia, obżałny Jankiel Hirszowicz, przybywszy do miasta Wilna, dla wzięcia odkupu mieyskiego Szawel. z kompaniją z załm. Deltrm, i Starozakonnym Ickiem Mejerowiczem Szonem, u W. JPana Houwalta b. Prezydenta Gródz. Wileń a to: nie dla nich samych, ale dla całego zgromadzenia miasta Szawel, gdy późniey obżałny. Jankiel Hirszowicz nie dotrzymuiąc słowa nie chciał zrzec się przed W. Prezydentem, takowego odkupu, musiał załcy Deltr. w imieniu całego obszczestwa opisać się na Sąd Polubowny Kompromissarski — Za Arbitrow Starozakonnych Wigdera Wolfowicza Trockiego, Mowszy Michelowicza, s super Arbitra Izraela Abrahamowicza Gordona Obyw. Wileń., a gdy Dokument na Kompromiss nie był przyznanym dla pewności dotrzymania wyroku Polubownego ulokowaliśmy w tymże dniu u Super Arbitra w obecności Arbitrów Wexel na prostym papierze pisany, na summę rubli srebrnych tysiąc pięćset czyli czerwonych złotych pięćset, po ogłoszeniu wyroku Sądu Polubownego, że powiniien obżałny Jankiel Hirszowicz zrzec się odkupna miasta Szawel na całe obszczestwo Szawelskie, obżałny Hirszowicz unikaiąc i nie chcąc być posłusznym wyrokowi słusznemu, trafił do obżałgo Izraela Abrahamowicza Gordona Super Arbitra i wmówił one-

mu, aby takowego wyroku z podpisem Arbitrow nie wydał, nadto jeszcze potrafił do tyle uiąć, że wexel podpisany przez żałgo Zyskinda na rubli srebrnych tysiąc pięćset czyli czerwonych złotych pięćset, iemu wydał, żałcy Deltr. widząc takową krzywdę przez obżałch Hirszowicza i Abrahamowicza, uczynioną, obawiaiąc się prozekucyi nie słuszney w Aktach publicznych, jak naysolenniey manifestuie i całą publiczność oświadcza, że na takowy wexel w dniu dwódziestym szóstym januaryi, żadnych zgoła u nikogo pieniędzy nie pożyczył, na czym udowodnie żałcy świadectwem Arbitrow wyż wzmienionych, jeżeli tego potrzeba będzie wymagała. U tego processu podpis taki —
Zyskind Jankielowicz Lipszytz.
O zgodności poświadczam Adam Dauksza Regent.

1. Oświadczenie Imieniem szlachetnego Piotra Ciszki Obywatela Wileńskiego — Do gazety Kuryera Litewskiego podaiące się iest następne —

Iż oświadczaiący się Ciszko Kamienicę dziedziczną w mieście wilnie pod Nrem 103 położoną Gryzowsko zwaną za summę 54 000 złch Polch czyli rubli srebr. 8,100. Prawém wieczystym Starozakonném Jankielowi Josielowiczowi Jogichesowi Obywatelowi Wileń. wyprzedaiąc, łubo w tymże prawie pospolity wyraz kwietacyi z opłacenia całey summy pomienił, i obówiązek ewikcyi ze strony swoiey, na wszelkim swoim maiątku i na teyże samey kamienicy na pewność odpowiedzi opisał. Lecz gdy ze strony swoiey Jankiel Josielowicz Jogiches, całey wyżey wzmienioney summy przy wzięciu prawa i po zaintromitowaniu się nie opłacił, ale w mieyscu gotowey opłaty oddzielnym Obligiem, oraz ewikcyinym Dokumentem roku 1814 ultimis decembra, pięć tysięcy rubli srebrnych do opłacenia ratami aż do roku 1818 septembra 29 dnia z obowiązkiem płacenia co pół rocze anticipative procentu w ręku swoim zatrzymał i na teyże kamienicy oparł. Przeto: iżby często doświadczonym przypadkom rzeczony kapitał, iako z sprzedaży takowéy kamienicy naypewnieyszy i naypierwszy, ciężarami prywatnemi, lub publicznemi układami nie został zamitrężonym i oświadczaiącego się na upadek nie naraził, do terminu zamierzonego, opłacenia całkowitego kapitału rubli srebr. pięć tysięcy, oraz aby żaden naymnieyszych tranzaktów z Jankielem Josielowiczém Jogichesem nowym nabywcą kamienicy nie zawierał, przez ninieyszą w Gazecie awizacyą publiczność ostrzegaiąc podpisuię. Dnia 20 lutego 1815 roku Piotr Ciszko Obyw.

2 Oświadczenie wespół z naysollennieyszym zażaleniem imieniem Urodzon. Zygmunta i Barbary z Rymkiewiczów Marcieiewskich małżonków; przeciwko X. Piotrowi Szalewiczowi, administratorowi Kościoła Parafii Dobeyskiéy w Pttcie Wiłkomir: leżącey, oraz Pruszakowi i dalszym przywłaścicielom Sukcessyi, po zeszłym X. Stanisławie Dyrmeytowiczu Proboszczu Dobeyskim, w rzeczy następnéy: iż prawo przyrodzone i kraiowe, naypierwiéy przeznacza spadek na naybliższych ze krwi Sukcessorów, któremi gdy są Oświadczaiący się Zygmunt i Barbara rodzona Siostrzenica z Rymkiewiczów Marciejewscy, i jako prawdziwi Sukcessorowie do onego maią naybliższe prawo, a pomimo to gdy Obżałui X. Szalewicz, Pruszak i dalsi: substancyi spadłéy w summach, obligach, inskrypcyach i ruchomościach, oraz gospodarskim bydle i stadzie do sto kilkadziesiąt tysięcy wartuiącey, nie legalizowanym, owszem koguicyi uległym testamentem siebie uczyniwszy Siestrzanami, któremi nigdy nie byli i nie są. Takową całą massę spadkowego maiątku sobie bezprawnie przywłaszczaią, a przez to Oświadczaiących się jako naybliższych Sukcessorów, równie przytym sprawiedliwość i prawo z ubliżeniem jego mocy i powagi gwałcą i pokrzywdzaią. Gdy nadto X. Szalewicz obłudnemi obietnicami kombinacyi mitrężąc, aż dotąd był przyczyną, że Załący się realni Sukcessorowie naturalnego spadku po Wuju nie dochodzili, i nawet dopioro żadnego postanowienia uczynić nie myśli — Przeto aczkolwiek Oświadczaiący się Marciejewscy, w nadziei czekanéy kombinacyi; a przez nią pożądanéy spokoyności, nie chcieli kłótliwych rozpoczynać kroków, mimo to, wszakże doświadczywszy wyraźnego fałszu i zawodu, chcąc uniknąć tego nadal, iżby wyrażeni substancyi zeszłego X. Dyrmeytowicza w naymnieyszéy części tracić i frymarczyć nie ważyli się, oświadczaiący się jako prawi Sukcesorowie, Publiczność uprzedzaiąc, i że w téy rzeczy przedsięwezmą śrzodki stosowne na mocy praw zabespieczaiących własność każdego osobistą, to oświadczenie do akt urzędowych i do Gazety Kuryera Litewskiego podane podpisuię — Zygmunt Marciejewski.

3 Wypis z Ksiąg Grodzkich Pttu Wileńskiego — Roku tysiąc ośmset pietnastego Miesiąca Februarij jedynastego dnia. Przed Aktami grodz. Ptu Wileń: Stawaiąc obecnie W. JP. Michał Narkiewicz kopiją Pozwu, przy opłacie za walor papieru miedzią kopiejek piędziesięciu, do Akt podał w tych wyrazach — Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY Mości Samowładnącego całą Rossyą etc. etc. etc. — Urodzonym Xaweremu i Barbarze z Sylwéstrowiczów Staniewiczom błm Sędziom Grodzkim Pttu Rosieńskiego, Pozew przed Sąd Grodzki Pttu Rosieńskiego na roczki marcowe w roku idącym sądzić się maiące, z instancyi Ur. Wincentego Łabanowskiego Régenta wyniesiony, z referencyą do wszelkich dowodów u sądu złożyć się maiących, a szczególnie o to: że Obżałłny Staniewicz złemi powodowany maxymami, Załgo Deltra honor niwczym nie skażony, przez pisma różne, tak w sądzie niższym Pttu Rosieńskiego, jako też w Rządzie Guberńskim Litt: Wileń: podane, nazywaiąc k r y m i n a l i s t ą i z ł o d z i e j e m czernić poważył się z wyraźną obelgą stanu szlacheckiego; takie kalumnije naynieshuszniéy i nayniesprawiedliwiey zadaiesz, Załcy Deltr będąc przez Obżałłgo tak skrzywdzo[ny] zarówno ceniąc życie z honorem, idzie do sądu po wymiar sprawiedliwości, i prosi nadewszystko, mocą okazać się maiący Obżałłgo własnoręcznych pism, o ukaranie Obżałłgo penami za[...]nemi z prawa wypadaiącemi, o nakazanie eliminaty takowych kwilów, jakiemi dotykał honor Załgo Delltra, o zawarowan[...] bréy sławy honóru, i o dalsze w tym przedmiocie służące s[...] jakie czasu sprawy dowiedzionemi będą, z powrotem wydatkó[w] cederowych — Roku tysiąc ośmset pietnastego, februarii 1[0] Woźny świadczę, iż tę kopiią pozwu zgodną z autentykiem w[...]wie W. JPana Wincentego Łabanowskiego Regenta oczewisto w[...]ce w Mieście Guberńskim Wilnie w Klasztorze Xięży Bonifratr[ów] w własnéy stancyi W. JP. Xaweremu Staniewiczowi błmu Sędzie[mu] Grodzkiemu Pttu Rosień: przed Sąd Grodzki Pttu Rosienskieg[o] roczki marcowe w roku idącym sądzić się maiące podałem, pisan w[...]nie ut supra. U téy kopii podpis Woźnego taki: Kazimierz [...]cewicz Woźny Pttu Wileńskiego. Po podaniu do Akt iest ta[...] kopiia w Xięgi Grodzkie Pttu Wileńskiego wpisana, z któr[...] ten wypis pod pieczęcią Grodzką Pttu Wileńskiego jest wyda[ny]
C[orr]ectum Jan Justyn Sperski, Grodzki Wilenski Re[gent]

3 Na mocy Dekretu Sądu dworzańskiéy opieki, przy sądzie [...] Cywilnych Białostockiego i Sokolskiego Ptu exystuiącéy, d. 24 1811 roku zapadłego taxę i Exdywizyą maiętnosci Niewiar[owa] w obwodzie Białostockim i Powiecie, położenie maiącéy w[...] Franciszka oyca, a dopiéro syna jego, dziedzictwa W. Winc[entego] Toczyskiego, pomiędzy kredytorów i pretensorów oyca onego [...]znaczaiącego — Sąd taxatorsko - Exdywizorski w teyże maie[tności] Niewiarowo, Dnia 18 marca 1812 r. rozpoczęty, obwieszcza i [...]wa wszystkich Wierzycieli pomienionego W. Toczyskiego Fra[nci]szka, gdziekolwiek znaydować się mogących, aby przed tymże Sąde[m] sami lub przez umocowanych prawnie stawali i pretensye swoie udowodnili: w przeciwném bowiem zdarzeniu nie zgłaszaiących się [i] nie stawaiących, pretensye upadną, czyli amissyi podane zostaną i nadal poszukiwania onych utraci się prawo. — Marcin Jaworowski S. G. B. Exdywizor prezyduiący. — Józef Smorczewski mp. — Józef Niewodowski.

2. 29 Grenadyerski - Jegierski półk, potrzebuie Seniora do uczenia półkowey muzyki, z powodu tego przez Awizacyą w gazetach, ogłasza się, iż życzący sobie przyiąć obowi[ą]zek, może w jak nayprędszym czasie, zgłosić się do szt[a]bu pomienionego półku konsystuiącego w Miednikach V[...] Koziełła, — Z pewnemi dowodami o zdatności i dobr[ym] konduicie.

1. Uwiadamia Prześwietną Publiczność Dendysta *Wa[...]heim*, iż temi dniami ma opuścić tuteysze miasto.

1 Uwiadamia się JPanów Sukcessorów i Familiią, że z zsed[łe]go świata, Xiądź Mateusz Szneyderowicz, Dziekan i Pro[boszcz] Wiłkomierski w Roku 1813 mca Januar. 8 dnia, uczynił test[amen]tową dyspozycyą, przez ktorą maiątek swóy summowny i ruc[homy] rozpisał na kościoły Wiłkomirski, w tymże Powiecie Wisztyn. w trakcie Zapuszczanskim położone, oraz na różne kościoły ponaznaczał legaciie, nadto w pozostałości summowny maiątek na kredytach dla swojey familii do podziału przeznaczył, obieraiąc z Exekutorów WW. Klimowicza Prezydenta Granicznego Wiłkom[ierskiego] Xdza Opetza Proboszcza Nidockiego i niżey piszącego się, s[to]wnie do dyspozycyi, Exekutorowie familią i krewnych ś. p. Xię[dza] Szneyderowicza wzywaią, aby dla odebrania sobie satysfakcyi, z dowodami autentycznemi urzędowemi, z mocą i pewnością raczyli przybyć do miasta Wiłkomierza, poinformować się o postanowieniu testamentowym, o zostawionym funduszu do rozdziału dla się. Datt 1815 Febr. 14 dnia. — Ignacy Czarnocki Szambellan b. Dworu Poll: Exekutor. —

1 W Imieniu wszystkich Kredytorów maiących lokacye z Dekretu Exdywizor: na kamienicy po - Jocherowskiéy, podaie się do wiadomości: iż taż Kamienica pod Nrem 198 w mieście Wilnie na Zamkowéy wielkiéy ulicy sytuowana, od terminu 23 aprila roku idącego 1815 iest do wypuszczénia w arędę roczną, ktoby zatem życzył wziąć pomienioną Kamienicę w arędę, tezy dla zrobienia umowy i zawarcia kontaaktu, ma się udać do niżéy podpisanéy maiącéy nad tąż kamienicą administracyą, za Dekretem Exdywizor: massy Jocherowskiey, mieszkaiącéy we własnym domie pod Nr. 1[...] na Zamkowey wielkiey ulicy na przeciw Kardynalii sytuowanym Datt roku 1815 februarii 19 Zuzanna Lachowiczowa Sekret: b. D[...]

3 Rzymsko - Katolicki Duchowny Wileński Konsstorz, wzywa Ur. Barbarę z Morow i Franciszka Xawerego Szawłowskich, do wysłuchania zapadłego w ich sprawie rozwodowéy dekretu. — Dano w Wilnie 1815 febr. 10 dnia. — Jan Kulikiewicz Sekretarz Sądowy.

2. Hrabiowie Platerowie przy nabyciu dóbr Korcian od JW. Zukowskiey Marszałkowey, maiąc sobie podaną na tabelli należność JW. Hr. z Ogińskich Zyniewowey Starościnie Wicysicyskiey, do opłacenia, wynoszącą czerwonych złotych tysiąc pięćset, i powodem dopominania się listownego o tę summę od teyże JW. Zyniewowey, gdy niewiedzą o mieyscu jey mieszkania, uwiadamia ą JW. Zyniewowę, przez gazetę Kuryera Litewskiego, że summa dla niey wspomniona, jest gotowa, którą gdzie odebrać może, powezmie wiadomość w Wilnie u W. Przyałgowskiego Deputata Ptu Telszew. mieszkaiącego w własnym domie pod Numerem 196 i w kancellaryi Ziemskiey Wileńskiey.